

Bomen Effect Analyse

Basisinventarisatie

Elzenzoom, Papendrecht

Bomenwacht
NEDERLAND

OPDRACHTGEVER

Gemeente Papendrecht

PROJECTCODE

P23055

STATUS RAPPORTAGE

Definitief

DATUM RAPPORTAGE

19 april 2023

PROJECTTEAM

[REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]

INLEIDING

In opdracht van de gemeente Papendrecht, afdeling Beheer en Onderhoud, mevrouw [REDACTED], heeft Bomenwacht Nederland in het kader van een Bomen Effect Analyse (BEA) een basisinventarisatie uitgevoerd bij 115 bomen aan de Elenzoom te Papendrecht.

Aanleiding van deze basisinventarisatie vormt het voornemen om de Elenzoom te reconstrueren. Op dit project vindt momenteel een oriëntatie plaats. De 115 bomen staan binnen de werkgrenzen en ondervinden mogelijk (negatieve) gevolgen van de uit te voeren werkzaamheden.

De doelstelling van de basisinventarisatie is het in kaart brengen van de algemene boomgegevens, de boomkwaliteit en de toekomstverwachting voor de bomen. Op basis van de bevindingen kan een weloverwogen besluit worden genomen over de toekomst van de bomen.

[REDACTED], [REDACTED] bij Bomenwacht Nederland, heeft op 30 maart 2023 het onderzoek uitgevoerd en vervolgens de rapportage opgesteld. De rapportage is technisch gecontroleerd door [REDACTED], European Tree Technician en [REDACTED] bij Bomenwacht Nederland.

De beoordeling is uitgevoerd conform de offerte met het kenmerk P23055 van 13 februari 2023.

SITUATIE

De onderzoeksbomen staan aan de Elzenzoom te Papendrecht. Het gaat in totaal om 115 onderzoeksbomen. Van deze 115 bomen zijn er in totaal 7 niet aanwezig. We gaan daardoor uit van 108 geïnspecteerde bomen.

De woonwijk is aangelegd rond 1990 (bron: Topotijdreis). De oudste bomen hebben waarschijnlijk een leeftijd van 30 jaar. 66 bomen hebben een standplaats in de heesterbeplanting, 31 bomen hebben een standplaats in de elementenverharding, 9 bomen staan in het gazon en 2 bomen staan in open grond.

Het betreft een gevarieerd bomenbestand van 25 verschillende soorten. Waarvan de meeste haagbeuken (*Carpinus betulus*) en sierperen cv. (*Pyrus calleryana* 'Chanticleer') zijn. De meeste bomen (105 stuks) zijn niet vrij uitgroeiend. Er staan nog 2 geknotte bomen en 1 vrij uitgroeiende boom.

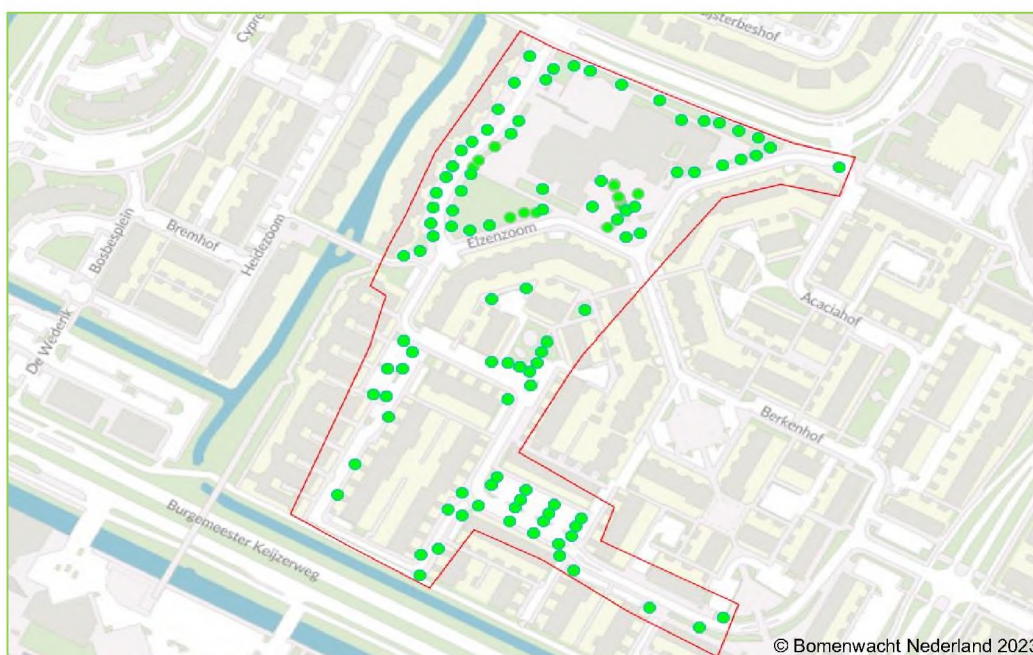
Vanuit de gemeente is aan 5 bomen een beleidsstatus toegekend: 4 bomen zijn Belevingsbomen en 1 boom heeft de status Monumentale boom.

Alle bomen zijn voor dit onderzoek ook ingedeeld volgens Handboek Bomen 2018:

- 103 bomen zijn ingedeeld in beleidsklasse III (Reguliere laan- en straatboom).
- 4 bomen zijn ingedeeld in beleidsklasse II (Hoofdstructuur).
- 1 boom is ingedeeld in beleidsklasse I (Beschermdwaardig, monumentaal).

De boompunten zijn ingetekend met behulp van Google Maps. Vervolgens zijn deze exact ingemeten met GPS.

Hieronder is het onderzoeksgebied met de beoordeelde bomen (groene punten) weergegeven.

ONDERZOEKSMETHODE

INVENTARISATIE BOMENBESTAND

De inventarisatie van het bomenbestand verschaft inzicht in de huidige toestand van de bomen. Opgenomen worden:

- Algemene gegevens die een beeld geven van de boom en zijn huidige omvang (zoals boomsoort, boomtype, stamdiameter, boomhoogte, kroondiameter, plantjaar).
- Gegevens over het functioneren van de boom op zijn huidige standplaats, namelijk de kwaliteit (conditie, veiligheid, beheerbaarheid) en toekomstverwachting.

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Handboek Bomen 2018, een uitgave van het Norminstituut Bomen.

Kwaliteit

De huidige kwaliteit van elke onderzoeksboom is vastgesteld aan de hand van 3 aspecten: conditie, veiligheid en beheerbaarheid.

Bij de conditiebeoordeling is met name gekeken naar de scheutlengte, de kroonstructuur en de knopgrootte en -bezetting. Tevens is er gelet op symptomen die wijzen op een aantasting (bijvoorbeeld door een insect of bacterie).

Bij de beoordeling van de veiligheid is gekeken naar biologische en mechanische aspecten die van invloed kunnen zijn op de stabiliteit en breukveiligheid van de boom. Voorbeelden hiervan zijn schimmelaantastingen, holten, zware takken en plakoksels.

De beheerbaarheid van elke onderzoeksboom is beoordeeld aan de hand van diverse factoren. Naast de conditie en veiligheid zijn onder andere ook (knelpunten op) de standplaats, de resterende levensduur en het beoogde eindbeeld bepalend.

De onderzoeksmethode van de kwaliteitsbeoordeling wordt nader toegelicht in *bijlage C*.

Toekomstverwachting

De toekomstverwachting wordt bepaald op basis van de parameters conditie, veiligheid, beheerbaarheid, en de specifieke eigenschappen van de boomsoort. Het betreft een schatting en gaat uit van een momentopname op basis van gelijkblijvende omstandigheden. Aan het einde van de gestelde toekomstverwachting voldoet de boom niet meer aan het beoogde eindbeeld zoals voorzien in het oorspronkelijke ontwerp. Dit kan betekenen dat de toekomstverwachting afwijkt van de biologische levensduur van een boom.

Bij (voorgenomen) projecten waarbij binnen het projectgebied een herinrichting van de buitenruimte zal plaatsvinden, wordt in het algemeen handhaving van bomen met een toekomstverwachting van minder dan 15 jaar als ongewenst beschouwd.

Bij een toekomstverwachting van meer dan 15 jaar is het (zeer) wenselijk de betreffende bomen in de nieuwe inrichting van het gebied een (duurzame) plaats te geven.

Bij (voorgenomen) projecten waarbij herinrichting van de buitenruimte geen rol speelt, geldt voor bomen met een toekomstverwachting van minder dan 15 jaar dat de inspanningen en kosten die gemoeid zijn met behoud van de boom in verhouding moeten staan tot de toekomstverwachting die voor de boom geldt.

In de keuze een boom te verwijderen, speelt behalve de toekomstverwachting ook de beleidsstatus van de boom een belangrijke rol. Bij bomen met een status ligt het voor de hand extra inspanningen te verrichten voor behoud.

RESULTATEN

INVENTARISATIE BOMENBESTAND

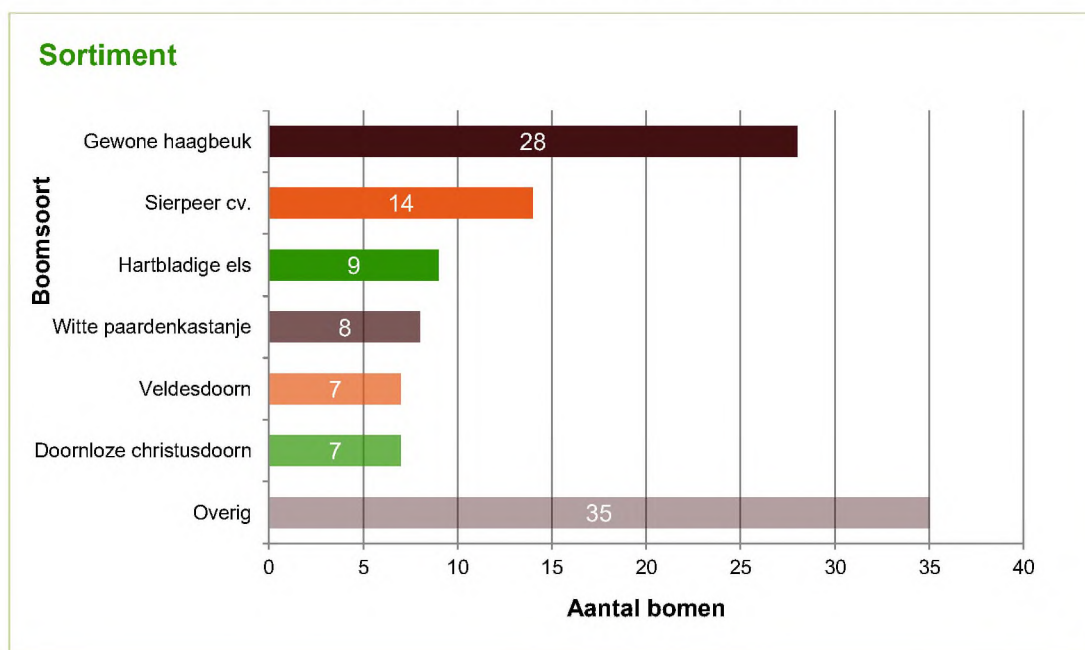
Hieronder worden de resultaten van de inventarisatie besproken.

Voor de inventarisatie heeft de opdrachtgever kaartmateriaal aangeleverd met daarop 115 boompunten. Van deze 115 bomen zijn er 7 niet aanwezig. Tijdens de inventarisatie is per boompunt de situatie geregistreerd zoals aangetroffen op locatie (zie het registratieformulier in *bijlage B*, kolom 'Boompunt op kaart').

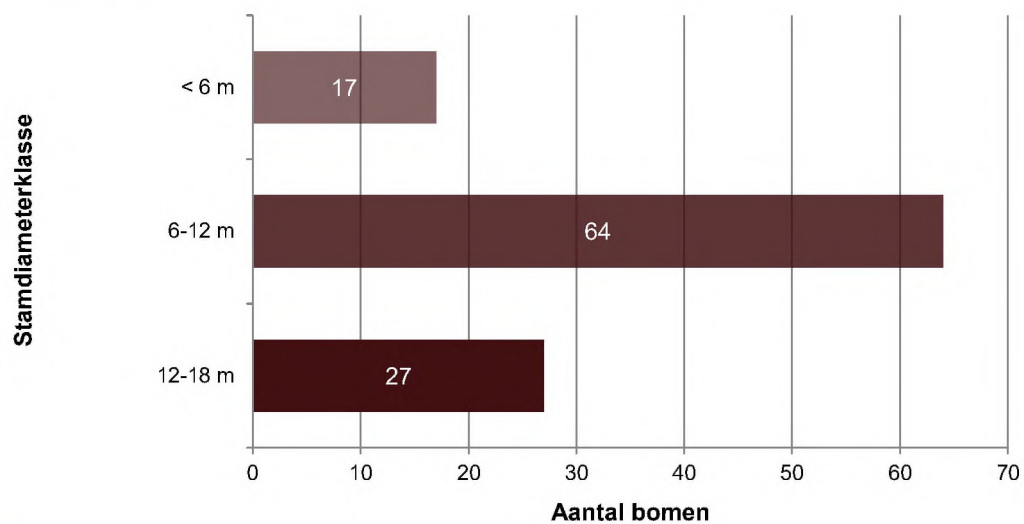
Per boom zijn de resultaten van de inventarisatie terug te vinden op de overzichtstekening in *bijlage A* en op het registratieformulier in *bijlage B*.

ALGEMENE KENMERKEN

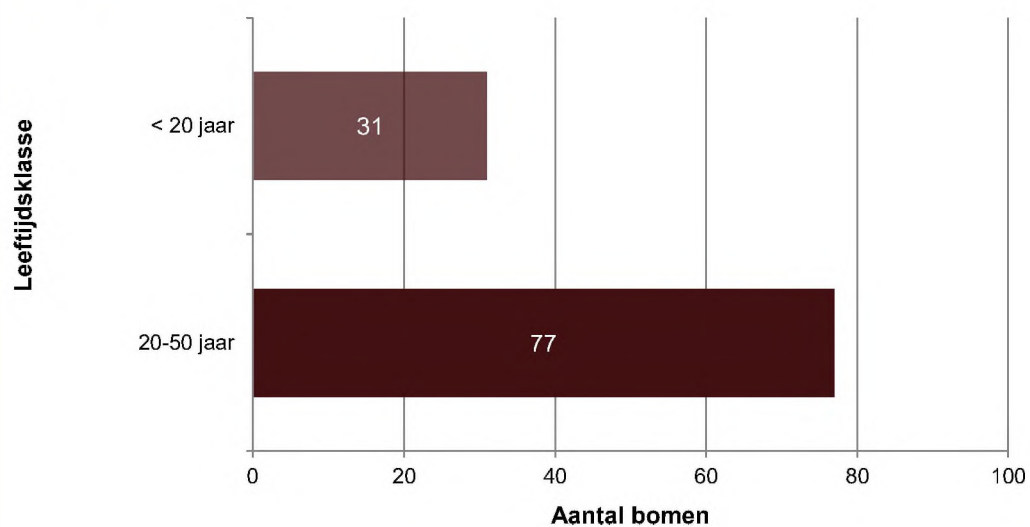
De *volgende* grafieken geven weer hoe het beoordeelde bomenbestand is opgebouwd.

Boomhoogte

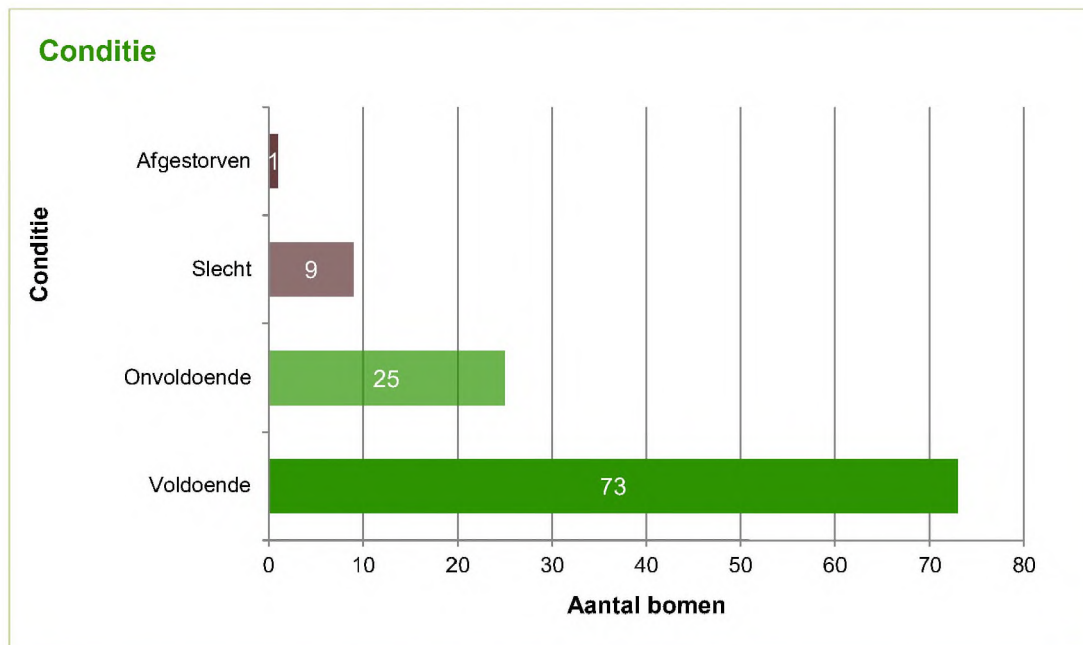

Leeftijd

CONDITIE

De *volgende* grafiek geeft weer hoe de conditie van de bomen is beoordeeld.

De conditie is bij 73 bomen als voldoende beoordeeld (waarderingscijfer 6 in *kolom L* van *bijlage B*). Bij deze bomen is sprake van een jaarlijks toenemend kroonvolume. Bij 25 bomen is de conditie als onvoldoende beoordeeld (waarderingscijfer 4). Bij 16 van deze bomen vindt vroegtijdige groeistagnatie plaats. 9 bomen hebben een verminderde twijg-/knopbezetting. Bij 9 bomen is de conditie als slecht beoordeeld (waarderingscijfer 2). Deze bomen vertonen afstervingsverschijnselen, waardoor het kroonvolume jaarlijks (gestaag) afneemt. Aan 1 boom (boomnummer 1589) is het waarderingscijfer 0 toegekend, deze boom is afgestorven.

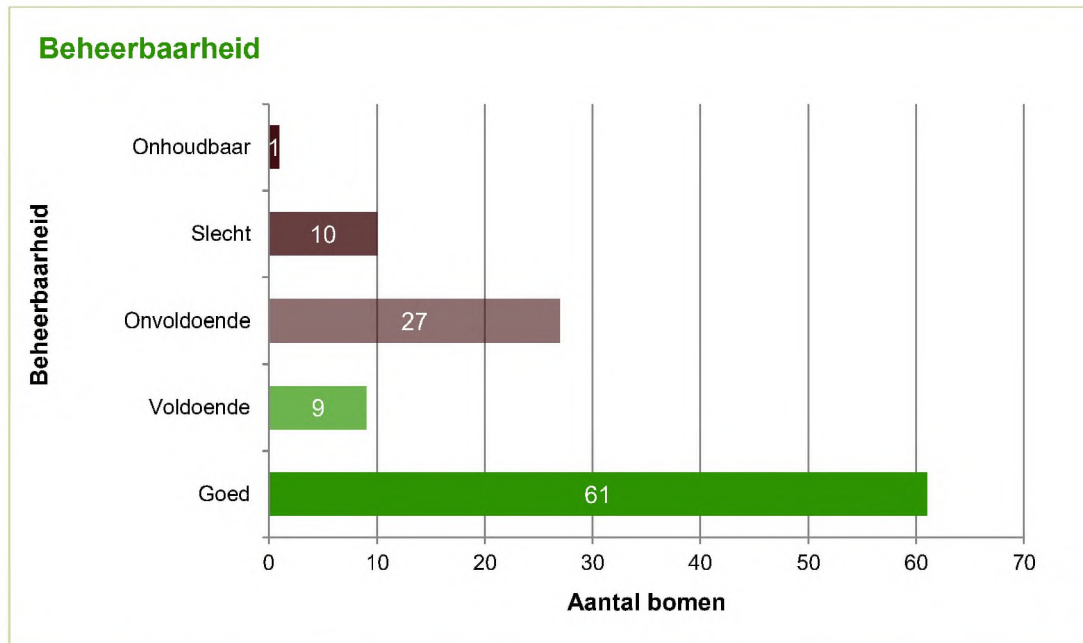
VEILIGHEID

De *volgende* tabel geeft een overzicht van de benodigde veiligheidsmaatregelen bij de onderzoeksbomen. De waardering van de boomveiligheid is gekoppeld aan de veiligheidsmaatregelen. Eén boom kan meerdere gebreken vertonen, waardoor meerdere veiligheidsmaatregelen zijn geadviseerd. In dat geval geldt van de bijbehorende waarderingscijfers de laagste. De koppeling tussen de waarderingscijfers voor veiligheid en maatregelen wordt toegelicht in *bijlage C*.

Veiligheidsmaatregel	Aantal bomen
Geen	89
Vellen (boom verwijderen)	1
Grof dood hout verwijderen (snoei)	10
Kroonreductie (snoei)	1
Tak(ken) verwijderen (snoei)	2
Jaarlijkse inspectie	8

BEHEERBAARHEID

De volgende grafiek geeft weer hoe de beheerbaarheid van de bomen is beoordeeld.

De beheerbaarheid is bij 61 bomen als goed beoordeeld (waarderingcijfer 8 in *kolom N* van *bijlage B*) en bij 14 bomen als voldoende (waarderingcijfer 6).

Bij de goed beoordeelde bomen worden binnen de komende 15 jaar geen belemmeringen verwacht wat betreft beheer. Bij de 14 voldoende beoordeelde bomen wordt wellicht enig beheer belemmerd binnen 15 jaar. Bij 2 bomen gaat het om een eenzijdige kroon. 1 boom heeft een dubbele top en ondervindt concurrentie.

Bij 27 bomen is de beheerbaarheid als onvoldoende beoordeeld (waarderingcijfer 4). Deze bomen zijn vroegtijdig gestagneerd in de groei of hebben een verminderde twijg-/knopbezetting. Door dit conditieprobleem is de beheerbaarheid ook onvoldoende. Bij 2 bomen (boomnummers 1530 en 1546) is ook een te kleine boomspiegel geconstateerd. Boomnummer 1530 en 1693 veroorzaken daarnaast ernstige bestratingsopdruk.

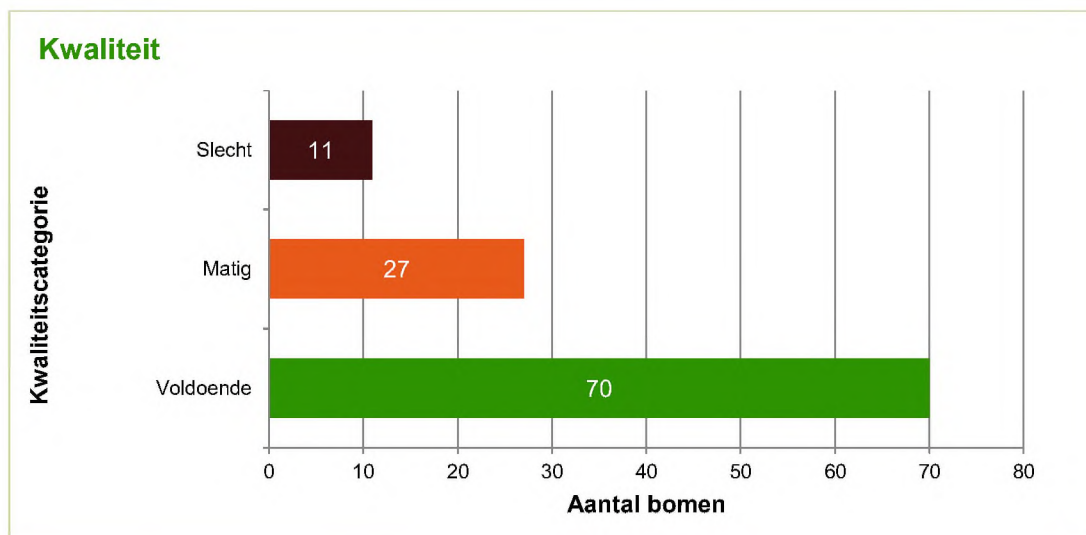
Bij 10 bomen is de beheerbaarheid als slecht beoordeeld (waarderingcijfer 2). Deze 10 bomen vertonen afstervingsverschijnselen. Duurzaam behoud op lange termijn is niet meer mogelijk.

Aan 1 boom (boomnummer 1589) is het waarderingcijfer 0 toegekend, bij deze boom is duurzaam beheer niet langer mogelijk.

KWALITEITSBEPALING

Op basis van de conditie, veiligheid en beheerbaarheid is de kwaliteit van de onderzoeksbomen bepaald.

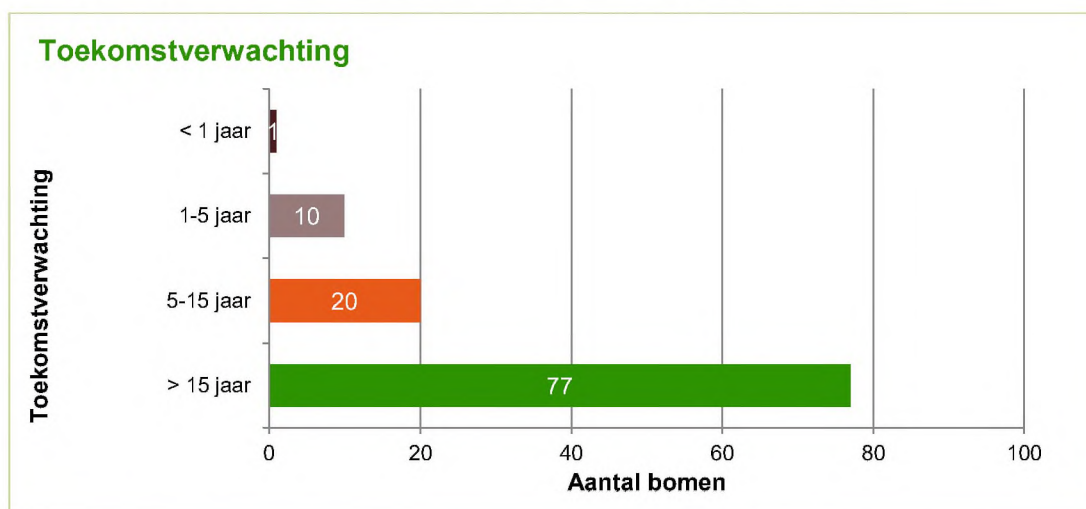
De *volgende* grafiek laat zien hoe de bomen verdeeld zijn over de diverse kwaliteitscategorieën.

TOEKOMSTVERWACHTING

De toekomstverwachting wordt bepaald op basis van de parameters conditie, veiligheid, beheerbaarheid, en de specifieke eigenschappen van de boomsoort. Het betreft een schatting en gaat uit van een momentopname op basis van gelijkblijvende omstandigheden.

De *volgende* grafiek laat zien hoe de toekomstverwachting is beoordeeld.

Bij 77 bomen bedraagt de toekomstverwachting meer dan 15 jaar. Het gaat hier veelal duurzame soorten zoals gewone haagbeuk, veldesdoorn of bomen zonder gebreken.

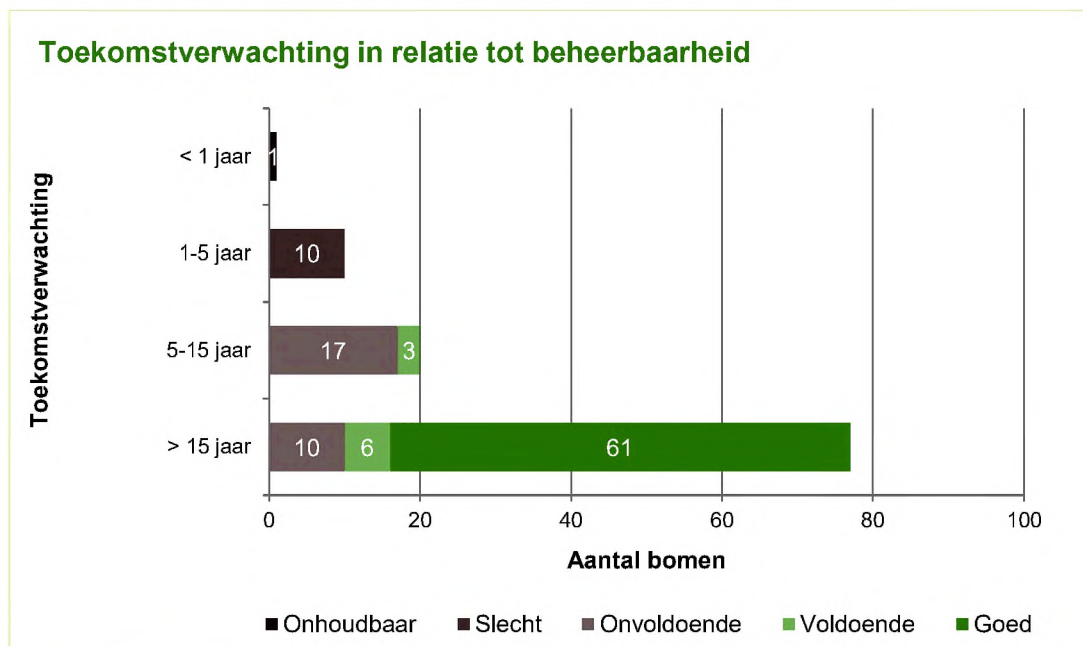
Bij 20 bomen wordt een toekomstverwachting van 5 tot 15 jaar gegeven. Bij 7 bomen is vroegtijdige groeistagnatie geconstateerd en bij 9 bomen een verminderde twijg-/knopbezetting. Vanwege deze afname in conditie wordt een lagere toekomstverwachting gegeven. De overige 3 bomen zijn bolvormige bomen. Vanwege de ouderdom en geschatte omlooptijd is het aannemelijk dat de toekomstverwachting lager ligt dan 15 jaar.

10 bomen hebben een toekomstverwachting van 1 tot 5 jaar. 9 van deze bomen vertonen afstervingsverschijnselen en 1 boom (boomnummer 1606) heeft kastanjabloedingsziekte. Vanwege deze verminderde conditie is de toekomstverwachting ook een stuk lager.

Bij 1 boom is een toekomstverwachting van minder dan 1 jaar gegeven. Deze boom (boomnummer 1589) is afgestorven.

TOEKOMSTVERWACHTING IN RELATIE TOT BEHEERBAARHEID

De *volgende* grafiek laat het verband zien tussen de toekomstverwachting en de beheerbaarheid van de bomen.

De bomen met een toekomstverwachting van meer dan 15 jaar, maar met een onvoldoende beheerbaarheid zijn opvallend. Bij deze bomen gaat het veelal om duurzame boomsoorten zoals haagbeuk, grove den en doornloze christusdoorn. Ondanks gebreken zoals vroegtijdige groeistagnatie en bestratingsopdruk krijgen de bomen een hoge toekomstverwachting.

CONCLUSIE EN ADVIES

Op basis van de onderzoeksresultaten volgen *hieronder* de conclusie en het advies.

Van de 115 onderzoeksbomen zijn tijdens het onderzoek 7 stuks niet aangetroffen.

INVENTARISATIE BOMENBESTAND

De huidige kwaliteit van elke onderzoeksboom is vastgesteld aan de hand van 3 aspecten: conditie, veiligheid en beheerbaarheid.

Bij 70 bomen is de kwaliteit voldoende. Deze bomen hebben alle 70 een voldoende conditie en een voldoende of goede beheerbaarheid.

Bij 27 bomen is de kwaliteit matig. Bij deze bomen is sprake van vroegtijdige groeistagnatie, verminderde twijg-/knopbezetting en/of ernstige bestratingsopdruk.

Bij 11 bomen is de kwaliteit slecht. Bij 9 van 11 bomen zijn afstervingsverschijnselen geconstateerd. Bij 1 van de 11 bomen is kastanjebloedingsziekte geconstateerd. De andere boom is al afgestorven.

De toekomstverwachting is bij 77 bomen meer dan 15 jaar. Hier zijn geen gebreken aangetroffen die het beheer eventueel belemmeren binnen die periode.

Bij 20 bomen wordt een toekomstverwachting van 5 tot 15 jaar gegeven. Bij 7 bomen is vroegtijdige groeistagnatie geconstateerd en bij 9 bomen een verminderde twijg-/knopbezetting. Vanwege deze afname in conditie wordt een lagere toekomstverwachting gegeven. De overige 3 bomen zijn bolvormige bomen. Vanwege de ouderdom en geschatte omlooptijd is het aannemelijk dat de toekomstverwachting lager ligt dan 15 jaar.

10 bomen hebben een toekomstverwachting van 1 tot 5 jaar. Dit zijn de 9 bomen met afstervingsverschijnselen (zie ook *hierboven*) en de boom met kastanjebloedingsziekte.

Bij 1 boom is een toekomstverwachting van minder dan 1 jaar gegeven. Deze boom is afgestorven.

ADVIES BESLUITVORMING

Ten behoeve van de planvorming kan een weloverwogen besluit worden genomen over de toekomst van de onderzoeksbomen.

- Wij adviseren 11 bomen met een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar te verwijderen. Deze bomen vertonen afstervingsverschijnselen of zijn aangetast door kastanjebloedingsziekte (nummer 1606). 1 van deze bomen (nummer 1589) heeft tevens vanuit veiligheidsoverwegingen een veladvies gekregen; deze boom is afgestorven.

- 97 bomen hebben een toekomstverwachting van ten minste 5 jaar. Wij adviseren deze bomen in te passen in het plan en de geadviseerde veiligheidsmaatregelen uit te voeren:
 - Bij 2 bomen is een plakoksel geconstateerd (nummers 1561 en 1686). Deze plakoksel is bij beide bomen nog vrij beperkt qua grootte. Wij adviseren deze plakoksel nu te verwijderen om belemmeringen in de toekomst te voorkomen.
 - Bij 7 bomen is grof dood hout aangetroffen. Wij adviseren dit grove dode hout te verwijderen.
 - 1 boom (nummer 1595) heeft een beschadigd bast- en houtweefsel aan de stamvoet. Wij adviseren deze boom jaarlijks te inspecteren om de ontwikkeling van deze beschadiging te monitoren.

Binnen deze 97 bomen vallen tevens de 4 bomen met de status Belevingsboom en de Koningslinde, die een monumentale status heeft.

BIJLAGEN

BIJLAGE A

Overzichtstekening

BIJLAGE B

Registratieformulier

BIJLAGE C

Methode kwaliteitsbeoordeling

HEEFT U VRAGEN?

✉ INFO@BOMENWACHT.NL

☎ (010) 264 65 55

Bomenwacht Nederland

Postbus 240

2900 AE Capelle aan den IJssel

Noot

**In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt
op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:**

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (handschrift)